

מושב הקיץ של כנסת ישראל

י"ד אייר תשע"ו - ג' מנחם אב תשע"ו

(22/5/2016-7/8/2016)

סיכום הפעילות הפרלמנטרית בנושאי דת ומדינה

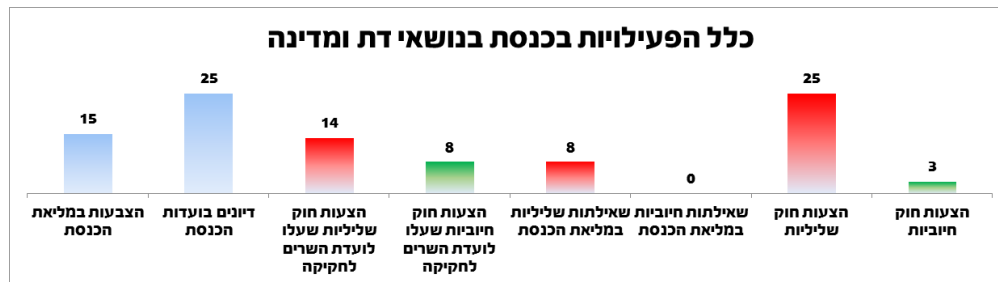
דו"ח מרכז ליב"ה

אלול תשע"ו

פתיחה

מרכז ליב"ה מגיש בפניכם דוח לסיכום הפעילות הפרלמנטרית בענייני דת ומדינה במהלך מושב הקיץ של הכנסת ה-20, תשע"ו.

דוח זה עוסק בסקירת פעילות החקיקה של חברי הכנסת, פעילות ועדות הכנסת והמליאה, ומושפע גם מהזירה הציבורית הכללית ומפעילות חברי הכנסת לשמירת הזהות היהודית של המדינה.

במושב הקיץ הנוכחי כמעט ולא נרשמה התחלה של מהלכים חדשים לשמירת הצביון היהודי של המדינה לא בהצעות חוק ולא בהעלאת על סדר היום בכנסת של נושאים חשובים.

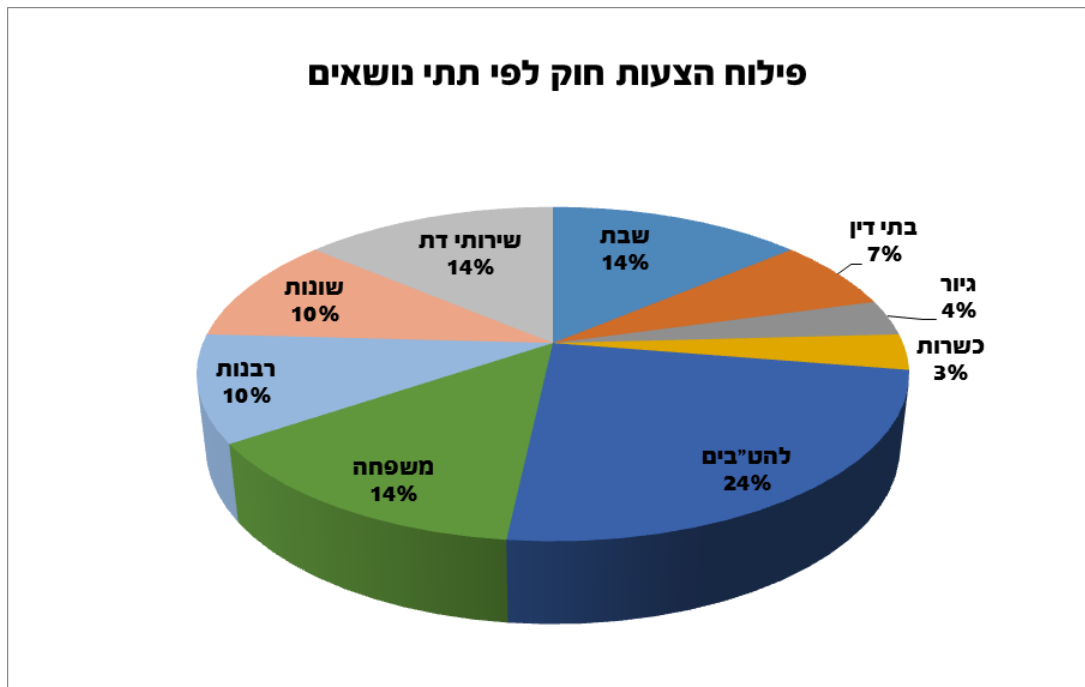
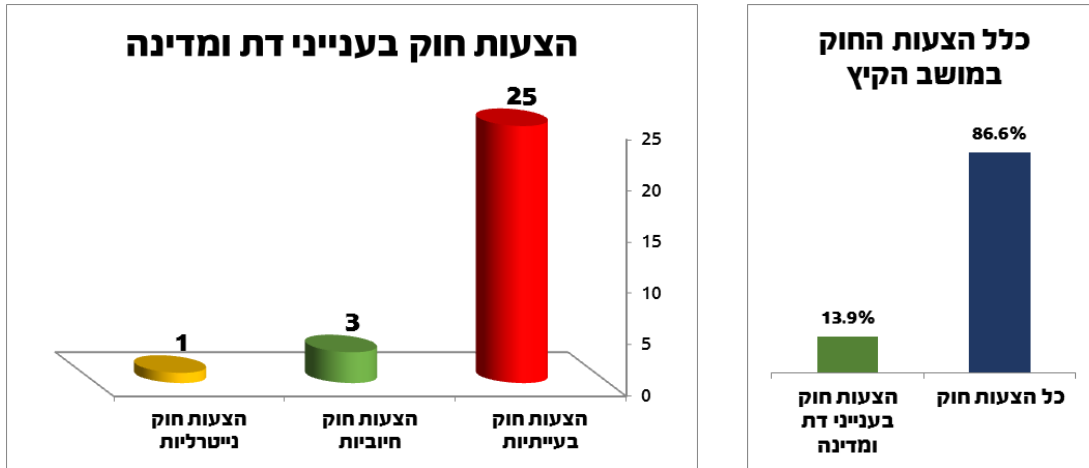
עם זאת מושב הקיץ מתאפיין בעשייה מבורכת מאוד של מעקב וטיפול פרלמנטרי ראוי להערכה בכמה נושאים מרכזיים שעל סדר יומה של מדינת ישראל כמו ההתמודדות עם הרפורמים בתחום הגיור והמקוואות, ליווי וועדת המנכ"לים בנושא השבת במרחב הציבורי, סיוע ללומדי התורה ועוד.

נושא מרכזי שעדיין לא יורד מסדר היום אך לא זוכה עדיין לטיפול מהותי מצד חברי הכנסת הוא מתווה הכותל. כידוע הקמת הרחבה השוויונית ל"תפילת" רפורמיים הינה פרויקט הדגל של הארגונים הפועלים לשינוי אופיה של מדינת ישראל ומצופה מחברי הכנסת אשר מדינת ישראל ואופייה היהודי יקרה לליבם, לפעול ללא חת על מנת להסיר את התכנית הזאת מסדר יומה של ממשלת ישראל

.1

הצעות חוק שהונחו על שולחן הכנסת

במהלך מושב הקיץ הונחו על שולחן הכנסת 402 חוקים, מתוכם 29 העוסקים בנושאי דת ומדינה. מתוכם רק 3 הצעות חוק מחזקות את הזהות היהודית של המדינה, ו-25 הצעות חוק פוגעות בה באופן בעייתי ביותר:

2.

הצעות חוק חיוביות שהונחו על שולחן הכנסת

מס' הצ"ח	מגישים	הצעת החוק	תחום
3112	אורי מקלב, יעקב אשר, משה גפני	הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (חישוב שווי שימוש ברכב לשומרי שבת וחג), התשע"ו-2016	שבת
3025	ישראל אייכלר	הצעת חוק הדיונים (תיקון - נציגי הוועדה לבחירת דינים), התשע"ו-2016	בתי הדין
3121	אורי מקלב, יעקב אשר, משה גפני	הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (תיקון - סכום ההשתתפות הרגיל בהוצאות התקציב של מועצה), התשע"ו-2016	שירותי דת

סעיף זה מתייחס להצעות חוק המחזקות את הזהות היהודית במדינה בלבד. לא פירטנו כאן את הצעות החוק והפעילות הפוגעת בזהות היהודית, נציין שישנם חברי כנסת שמופיעים לעיתים בשני צידי המתרחס.

התקדמות בתהליכי חקיקה חיוביים

הגבלות על סרבני גט במאסר כפייה

הצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) (תיקון - הגבלות על סרבני גט במאסר כפייה), התשע"ו-2016 (2848) - אושרה בקריאה טרומית והועברה לוועדה.

פטור מארנונה לבית מדרש ולישיבה

הצעת חוק לתיקון פקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטורין) (פטור מארנונה לבית מדרש ולישיבה), התשע"ה-2015 (863). בא למנוע החרגה לרעה של ישיבות - אושרה בקריאה טרומית והועברה לוועדה.

הצעת חוק הגנה על בתי עסק (ימי המנוחה)

הצעת חוק הגנה על בתי עסק (ימי המנוחה), התשע"ו-2016 - אושרה בקריאה ראשונה והועברה לוועדה.

להתיר לכל עובד, גם חילוני, לסרב לעבוד ביום המנוחה השבועי

הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון מס' 15) (להתיר לכל עובד, גם חילוני, לסרב לעבוד ביום המנוחה השבועי), התשע"ו-2016 - אושרה בקריאה ראשונה והועברה לוועדה.

סיוע כלכלי ללומדי תורה נזקקים

הצעת חוק סיוע כלכלי ללומדי תורה נזקקים, התשע"ו-2016 - אושרה בקריאה ראשונה והועברה לוועדה.

סיוע כלכלי ללומדי תורה נזקקים

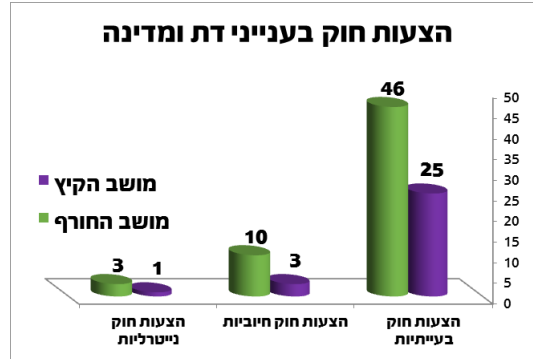
הצעת חוק לימוד חובה (תיקון מס' 35), התשע"ו-2016 (ביטול התניית לימודי ליבה) - אושרה בקריאה שנייה ושלישית, ונכנסה לספר החוקים של מדינת ישראל.

חוק המקוואות

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (תיקון מס' 21), התשע"ו-2016 (חוק המקוואות) - אושרה בקריאה שנייה ושלישית, ונכנסה לספר החוקים של מדינת ישראל.

פינת המעקב - השוואה למושב החורף

הגבלות על סרבני גט במאסר כפייה (2848)

מושב הקיץ	מושב החורף
אושרה ע"י ועדת שרים לחקיקה ועברה בקריאה טרומית	הונחה על שולחן הכנסת

הסדרת ייעוד השימוש במקווה טהרה (2746)

מושב הקיץ	מושב החורף
אושרה סופית לאחר שינויי נוסח.	אושרה בקריאה טרומית והועבר לועדה

יש לציין כי בנוסח שאושר בחוק מופיעה התחייבות המדינה לאפשר בניית 3-4 מקוואות יעודיים לרפורמים ע"י "הסוכנות היהודית".

הצעת חוק יום המנוחה השבועי (2112)

מושב הקיץ	מושב החורף
קידום החוק נתקע	אושרה ע"י ועדת השרים לחקיקה אך לא עלה להצבעה בכנסת

קידום החוק נתקע עקב חילוקי דעות בקואליציה, ושינויי העמדה של מוביל החוק, ח"כ מיקי זוהר. יש לציין כי לקראת סיום מושב זה הצטרף ח"כ זוהר לח"כ אלעזר שטרן ועלייה לביא להגשת (3/8) הצעת חוק בעייתית הכוללת פתיחת חנויות והיתר תחבורה ציבורית בשבת (3340).

להתיר לכל עובד לסרב לעבוד ביום המנוחה

מושב הקיץ	מושב החורף
אושרה בקריאה ראשונה	אושרה בקריאה טרומית והועבר לועדה

הובלת נפטרים בשבת (1339)

מושב הקיץ	מושב החורף
אושר לאחר ראשונה החלק המחייב הובלת נפטרים בשבת	אושרה ע"י ועדת השרים לחקיקה ועברה בקריאה טרומית

שבת - איסור התניה בחוזה על פתיחת עסק (2929)

מושב הקיץ	מושב החורף
אושרה בקריאה טרומית והועברה לועדה	הונחה על שולחן הכנסת

הצעת חוק (תיקון) עקרונות המשפט העברי (2696)

הצעת חוק יום תשעה באב (2076; 2535)

מושב הקיץ	מושב החורף
-	הונחה על שולחן הכנסת

סינון אתרי אינטרנט (2522; 2435)

מושב הקיץ	מושב החורף
עלתה לדין בוועדת שרים לחקיקה אך לא פורסמה החלטה	הונחה על שולחן הכנסת

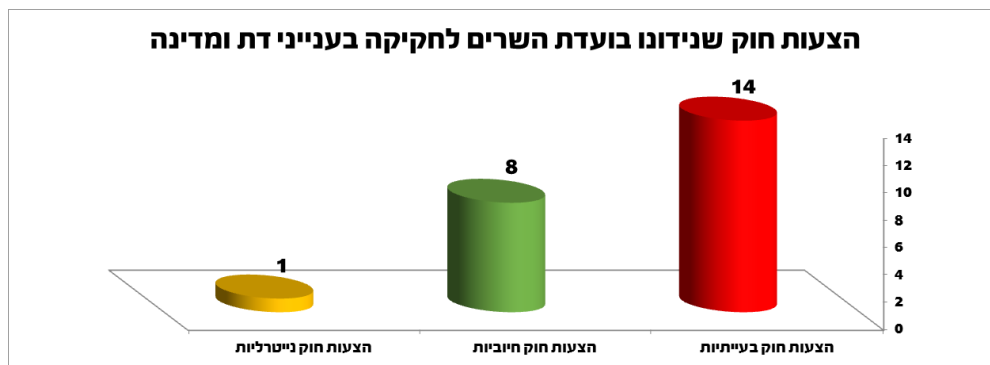
כללים אחידים למתן תעודת הכשר (2784)

מושב הקיץ	מושב החורף
עלתה לדין בוועדת שרים לחקיקה אך לא פורסמה החלטה	הונחה על שולחן הכנסת

6.

פעילות ועדת השרים לחקיקה

ועדת השרים לענייני חקיקה דנה במהלך מושב הקיץ ב-23 הצעות חוק הנוגעות לענייני דת ומדינה:

רוב ההצעות הבעייתיות לא התקבלו על ידי ועדת השרים. זאת, למעט הצעות חוק שמטרתן לקצר את שבוע העבודה, ולקבוע יום מנוחה נוסף ביום ראשון. מנגד, גם מרבית ההצעות החייביות לא קיבלו את תמיכת ועדת השרים (5).

חשוב להדגיש - על אף שההצעות הבעייתיות, ככלל, נבלמות ע"י חברי הקואליציה, הן מהוות כלי חשוב ליצירת לחץ לשינוי מדיניות הממשלה תוך הצבת אתגר לגורמים בקואליציה. בכך בפועל הן מסייעות לקידום סדר יום אנטי יהודי למדינת ישראל ולבלימה או מזעור של תהליכי התהליכי חקיקה חייביים.

7.

פעילות ועדות הכנסת

ועדת הכספים בראשות חה"כ משה גפני

- **יום שלישי, 19 ביולי 2016, י"ג בתמוז תשע"ו**
הכרה בלימודים תורניים כמקבילים ל-12 שנות לימוד 2. הכרה בגמול השתלמות לבעלי הסמכה לרבנות ודיינות - **חיובי**.

- **יום רביעי, 15 ביוני 2016, ט' בסיון תשע"ו**
שכר הבלניות במקוואות - לאחר חודשים ארוכים של דיונים ומו"מ ממושך, הגיע צוות היגוי בנושא שכר ותנאי עבודתן של הבלניות, ביוזמתו של יו"ר הוועדה. עפ"י ההסכם שהושג בתיווכו של גפני, ישופרו שכרן ותנאי עבודתן של הבלניות באופן ניכר. מדובר בתוספת שכר של למעלה מ-1,000 ש"ח, הכרה בעבודות הקשורות למקוואות אף מחוץ לשעות העבודה ומחוץ למקוואות עצמם, מתן האפשרות לבלניות לעשות גמול השתלמות כמו יתר עובדי המדינה ועוד. חברות וחברי כנסת בוועדת הכספים וכן נציגי המועצות הדתיות והבלניות הודו לגפני על הובלת העניין לאורך תקופה ארוכה עד להגעה להסכם - **חיובי**.

- **יום שלישי, 9 באוגוסט 2016, ה' אב**
אישור העברת 10 מיליון ש"ח תקציב למקוואות רפורמיים - **שלילי**.

ועדת החינוך התרבות והספורט בראשות חה"כ יעקב מרגי

- **יום רביעי, 03 באוגוסט 2016, כ"ח בתמוז תשע"ו**
הצעה לסדר-היום בנושא: "משבר חריף - קריסתן וסגירתן של 80 קהילות צעירים בפריפריה ופיטורי עובדיהן". הוועדה התכנסה לדון בהתערבות בוטה של המשנה ליועמ"ש בתקציבי הגרעינים המשימתיים¹, הפוגעת באופן סלקטיבי בגרעינים התורניים. לפי הנחיית המשנה ליועמ"ש גרעין תורני לא יוכל לקבל תקציבים ממשרדי ממשלה שונים - **חיובי**.

- **יום שלישי, 02 באוגוסט 2016, כ"ז בתמוז תשע"ו**
תקנות חינוך ממלכתי (מוסדות מוכרים) שעניינן השתתפות המדינה בתקציב מוסדות חינוך מוכש"ר - **חיובי**.

- **יום שני, 01 באוגוסט 2016, כ"ו בתמוז תשע"ו**
הצגת דו"ח ארז ביטון - ועדת ביטון הוקמה מתוך מטרה מבורכת להנחיל את מורשת יהדות המזרח לתלמידי ישראל. למרבה הצער, גורמים בעלי עניין הצליחו להטות את הוועדה מתפקידה ולהכניס לתוך המלצותיה המלצות רבות אשר כל עניינם הוא לעצב מחדש את התפיסה היהודית של יהדות המזרח. עיקר הבעיה נעוצה בניסיון להגדיר את יהדות המזרח כיהדות "חברתית, רכה" אשר אינה מחוייבת באופן מלא להלכה ולמסורת ישראל ומתעדכנת בהתאם לתמורות הזמן. זאת בנוסף להעצמת דמויות שוליות ולעיתים אף שליליות ביותר, והצבתן בשורה אחת עם גדולי עולם יוצאי עדות המזרח. - **שלילי**.

- **יום שלישי, 02 באוגוסט 2016, כ"ז בתמוז תשע"ו**
הצעה לסדר-היום בנושא: "התעלמות מערכת הקליטה מהיות העולים מצרפת שומרי מסורת ורישום ילדיהם במוסדות חינוך חילוניים", ביוזמת ח"כ מרגי - **חיובי**.

- **יום שלישי, 26 ביולי 2016, כ' בתמוז תשע"ו**
הצעת חוק לימוד חובה (תיקון - תקצוב מוסדות פטורים), התשע"ו-2016 - **חיובי**.

- **יום שלישי, 31 במאי 2016, כ"ג אייר תשע"ו**
אלימות כלפי קהילת הלהט"ב בענף הכדורסל בישראל ובספורט בכלל. העצמת הלהט"בים - **שלילי**.

¹ חוות הדעת שפרסמה המשנה ליועמ"ש (יעוץ) עו"ד דינה זילבר, על דעתו, ביום ח' בתמוז התשע"ו (2016.7.14) - "מניעת כפל תמיכה בגרעינים משימתיים"

ועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי

- **יום שלישי, 26 ביולי 2016, כ' בתמוז תשע"ו**
אתגרים וסוגיות בגיל הזהב באוכלוסייה הלהט"בית בישראל - לציון יום האזרחיות והאזרחים הוותיקים בכנסת. העצמת הלהט"בים - **שלילי**.
- **יום שלישי, 07 ביוני 2016, א' בסיון תשע"ו**
היבטים מיגדריים של הגיור - **שלילי**.²

ועדה מיוחדת ליישום הנגשת המידע הממשלתי ועקרונות שקיפותו לציבור

- **יום שלישי, 05 ביולי 2016, כ"ט סיוון תשע"ו**
שקיפות במועצות הדתיות - שלילי.³

ועדה מיוחדת לזכויות הילד

- **יום שלישי, 07 ביוני 2016, א' בסיון תשע"ו**
מדיניות גיור קטינים במערך הגיור הממלכתי⁴ - **שלילי**
- **יום חמישי, 19 במאי 2016, י"א באייר תשע"ו**
סיור בבית התפוצות בדגש על שיתוף ילדי הפריפריה בפעילות המוזיאון - 11:00 התכנסות 11:15 סיור מודרך באגף החדש 12:45 דיון בנושאי קירוב המוזיאון לפריפריה, סיורי תלמידים, תכניות חינוכיות בבתי ספר וסיכום הביקור - **שלילי**.⁵

ועדת הפנים והגנת הסביבה

- **יום שני, 25 ביולי 2016, י"ט בתמוז תשע"ו**
שכר הרבנים במושבים ובמועצות האזוריות - **חיובי**
- **יום רביעי, 13 ביולי 2016, ז' בתמוז תשע"ו,**
חוק שירותי הדת היהודיים (תיקון מס' 21), חוק המקוואות - **חיובי**

ועדה לענייני ביקורת המדינה

- **יום שני, 30 במאי 2016, כ"ב באייר תשע"ו,**
בקשה לחוות דעת מבקר המדינה בנושא: התנהלות רשויות המדינה בטיפול בקהילה הטרנסג'נדרית בישראל - ישיבת מעקב. העצמת הלהט"בים - **שלילי**

ועדת העבודה, הרווחה והבריאות

- **יום רביעי, 27 ביולי 2016, כ"א בתמוז תשע"ו**
הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (תיקון מס' 22) (שירותי העברת נפטרים), התשע"ו-2016. במסגרת הישיבה תוקן נוסח הצעת החוק ובוטל הסעיף שחייב פינוי נפטרים בשבת - **חיובי**.
- **יום שלישי, 26 ביולי 2016, כ' בתמוז תשע"ו**
הצעת חוק הגנה על בתי עסק (ימי המנוחה), התשע"ו-2016 - **חיובי**
- **יום שלישי, 05 ביולי 2016, כ"ט בסיון תשע"ו**
הצעת חוק אי-נקיטת הליכים לפני מועדי ישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ו - **חיובי**

² במסגרת יום הגיור שנערך בכנסת ביוזמת עמותת עתים ושדולת עם דת ומדינה, כדי לקדם הקלות שונות בהליך הגיור בעקבות ההיבט המגדרי. ח"כ עליזה לביא יוזמת הדיון: "עמדות המפתח במערך הגיור מאוישים ומנוהלים ברובם בידי גברים, כך שהרגישות וההבנה כלפי עולמן וצרכיהן של נשים היא מראש מוגבלת. למרבה הצער מאז קום המדינה איבד הממסד הדתי בהדרגה את האומץ ההלכתי, והנכונות לתת מענה ראוי התואם את ערכי היהדות ורוח השעה."

³ הדיון הינו יוזמה של ארגונים שמנסים לנגח את המועצות הדתיות (שתי"ל, אדוות ונאמני תורה ועבודה) ולהבנתנו אין בו דרישה לגיטימית אלא ניסיון להחלישן.

⁴ במסגרת יום הגיור שנערך בכנסת ביוזמת עמותת עתים ושדולת עם דת ומדינה, כדי לקדם גיור קטינים בניגוד למדיניות ההלכתית המקובלת

⁵ בעקבות הפיכתו של בית התפוצות לקידום תכנים רפורמיים מטרות בית התפוצות: "הוא משתלב במכלול של עשייה המתמקדת במשימה אחת: טיפוח תחושת שייכות מתוך עיסוק בזהות יהודית פלורליסטית".

פעילות כללית

כפי שצינו בדברי הפתיחה, בקיץ הנוכחי ממשיכות ללוות אותנו מספר סוגיות משמעותיות בענייני דת ומדינה, בעלות השפעה רחבה על צביון המדינה.

א. הכותל

מתווה הכותל אושר ע"י הממשלה, במושב הקודם, ותכליתו הקמת רחבה לרפורמים בחלק הדרומי של הכותל המערבי. במהלך המושב פעלה לשכת ראש הממשלה מול המפלגות החרדיות בניסיון לגבש פשרה, שתאפשר את הקמת הרחבה למרות התנגדות הציבור החרדי.

בנוסף, בתקופה זו נערכו מס' פרובוקציות ע"י נשות הכותל, התנועה הרפורמית והקונסרבטיבית ברחבת הכותל המרכזית, אשר זכו לגינויים ע"י חברי הכנסת החרדים (ליצמן).

בקשת הרפורמים לקיום תפילה מעורבת ברחבה העליונה של הכותל המערבי אושרה ע"י משרד הדתות⁶ בתחילה (י' סיוון) והתקיימה פעם אחת⁷, אך חודש מאוחר יותר הנחה משרד הדתות על איסור תפילה ברחבה העליונה, מחמת נוהל שגיבש רב הכותל, הרב רבינוביץ', האוסר עקרונית קיום תפילה מכל סוג ברחבה העליונה⁸.

ב. היחס לרפורמים

הפרובוקציות שיצרו התנועות הרפורמית והקונסרבטיבית בכותל המערבי, ודרישותיהם בנושא מתווה הכותל גררו במהלך המושב התייחסויות בזירה הפוליטית.

אל מול אירועים ודרישות אלו, הצהיר ראש הממשלה על תמיכתו ברפורמים⁹, ועשה מאמצים לקידום הקמת הרחבה עבורם.

בהיבט התקציבי זכו התנועות הלא-אורתודקסיות להצלחה - משרד התפוצות אישר ללא מכרז העברה של 1.6 מיליון ₪ לתנועה הקונסרבטיבית בישראל למיזם משותף ("קשר עם קהילות") שמטרתו חיזוק הקשר עם קהילות התנועה המקבילות בתפוצות. כמו כן, ועדת הכספים אישרה העברת 10 מיליון ₪ למשרד רוה"מ, המיועדים לבניית מקוואות עבור הרפורמים, על רקע חקיקת חוק המקוואות¹⁰.

מנגד, בישיבת ועדת הפנים שעסקה בהכנת חוק המקוואות (ז' תמוז) חברי הכנת משה גפני, ישראל אייכלר, אורי מקלב ויעקב אשר עזבו את האולם בעת שדיברו נציגי התנועה הרפורמית והקונסרבטיבית, במטרה להביע את אי הכרתם בתנועות אלו¹¹.

ג. הציביון היהודי בצה"ל

במהלך המושב פורסמו עדויות שונות בנוגע לפגיעה בשמירת ההלכה של חיילים בצבא (גידול הזקנים, עירוב בין גברים לנשים, ועוד). ח"כ בצלאל סמוטריץ' פעל לחיזוק שמירת היהדות בצבא¹², ואף פנה לרמטכ"ל במטרה למנוע פגיעה בחיילים דתיים בנושא הזקן¹³.

⁶ <http://glz.co.il/1087-83892-HE/Galatz.aspx>

⁷ http://www.mako.co.il/news-israel/local-q2_2016/Article-f80c6297eb95551004.htm

⁸ <http://www.93fm.co.il/radio/325586>

⁹ <http://www.kipa.co.il/news/68500.html>

¹⁰ <http://www.kipa.co.il/news/68500.html>

¹¹ <http://www.inn.co.il/News/News.aspx/324462>

¹² <http://www.kipa.co.il/news/62953.html>; <http://www.inn.co.il/News/News.aspx/301643>

¹³ <https://www.0404.co.il/#/post/57b9be62a36a442f068b45be.html>

גם חבר הכנסת יעקב מרגי¹⁴ וח"כ אורי אריאל¹⁵ התבטאו כנגד המגמה המקשה על גידול הזקנים בצה"ל. ח"כ מוטי יוגב פעל לבירור האמת ושינוי הנוהל האוסר על הכנסת ספרי תורה בצבא¹⁶.

ד. שבת תל אביב - היתר פתיחת חנויות בשבת

הדיון בנושא שמירת השבת הציבורית לא ירד מסדר היום לאורך מושב הקיץ. לצד הצעות חוק שונות בנושא שעלו לדיון בוועדת השרים לחקיקה, המשיכה עבודתה של ועדת המנכ"לים שמונתה לגבש את מדיניות הממשלה.

לאחר סיום המושב, פורסמו (כ' אב) ההצעות שהועדה עתידה להביא לשולחן הממשלה¹⁷. שלושת החלופות כוללות אישור רשמי להשאר חנויות פתוחות, וההבדל ביניהם הוא בכמות החנויות - 160 כפי שמבקשת העירייה (מתוך כ-300 הפתוחות כיום בפועל), או כ-130, או חנויות נוחות ומתחמים בלבד.

במהלך המושב עמדה על הפרק החזרת סמכויות ההחלטה בנושא זה מהממשלה לשר הפנים, אריה דרעי, אך רוח"מ העדיף להשאיר את הנושא עמום, וביקש דחיה נוספת מבג"ץ בנושא עד למסקנות ועדת המנכ"לים¹⁸.

ה. חילול שבת ברכבת ישראל

במהלך הקיץ פרסמה רכבת ישראל על ביצוע סדרת עבודות בשבת בתל אביב. נציין בחיוב את הצהרותיהם של ח"כ אורי מקלב¹⁹ ושל ח"כ בצלאל סמוטריץ'²⁰ בדרישה מראש הממשלה ושר התחבורה למניעת חילול השבת. נדגיש לחיוב כי במכתבו דרש סמוטריץ' כי תתבצע התייעצות עם הרב הראשי לישראל בנושאים מהסוג הזה.

ו. כדורגל בשבת

מעט לאחר סיום המושב, הודיע (י"ג אב) שר הכלכלה חיים כץ כי בכוונתו לפעול להיתר משחקי כדורגל בשבת²¹. הניסיון עשוי להיתקל בסירובו של השר לשירותי דת.

ז. ועדה למינוי דיינים

לאחר משא ומתן ארוך ומספר ישיבות שהתקיימו ונדחו, התכנסה (ו' תמוז) הועדה למינוי דיינים ואישרה את מינויים של תשעה דיינים חדשים, בנוסף למינוי נוסף שקדם לכך (כ"ז ניסן).

ח. חינוך

בט"ז סיוון הציג משרד החינוך את התוכנית להגברת לימודי היהדות בבתי הספר הממלכתיים. התוכנית החדשה גובשה ע"י פרופ' רון מרגולין, בשיתוף עם מכון הרטמן, ובמסגרתה הוכנסו תכנים בעייתיים המזוהים עם מסרי התנועה הרפורמית²².

במישור נוסף, בתשובה לעתירה בבג"ץ בנוגע ל"מחווון המושגים" בהוראת מקצוע האזרחות, הודיעה המדינה (תמוז) כי משרד החינוך עתיד להוציא את נושאי "הזהות היהודית" ו"רוב יהודי" מרשימת הנושאים ללימוד ובחינה במקצוע האזרחות²³.

¹⁴ <http://www.93fm.co.il/radio/327033>

¹⁵ <http://www.kipa.co.il/now/68625.html>

¹⁶ סרוגים, 3/8/16

¹⁷ <http://glz.co.il/1064-87700-HE/Galatz.aspx>

¹⁸ <http://www.kikar.co.il/205909.html>

¹⁹ <http://www.kol-barama.co.il/live/133223>

²⁰ <http://www.inn.co.il/News/News.aspx/328336>

²¹ <http://www.one.co.il/Article/16-17/1,1,0,0/276329.html?ref=hp>

²² <http://www.hidabroot.org/article/210137>; <http://www.inn.co.il/Articles/Article.aspx/15012>

²³ אתר מידה, 24/7/16

מעקב פעילות פרלמנטרית של חברי כנסת (לא כולל שרים בממשלה)²⁴

ברשימה מופיעים רק ח"כים שחתמו על יותר מהצעת חוק בעייתית אחת

מרכיבי הניקוד	
4	חתימה על הצעת חוק
4	מעבר שלב להצעת חוק
2	מעבר שלב להצעת חוק - מפלגתי (ניתן ליו"ר הסיעה)
1	פעילות בוועדות הכנסת
1	הגשת שאילתא
4	בלימת מהלכים אסטרטגיים
2	בלימת מהלכים אסטרטגיים - מפלגתי (ניתן ליו"ר הסיעה)
2	שונות

²⁴ שרי הממשלה מנועים מהגשת הצעות חוק פרטיות מתוקף תפקידם.

סיכום

אמנם אין בדו"ח זה בכדי לאמוד באופן מדויק את כלל הפעילות בענייני דת ומדינה בכנסת ישראל, שהרי פעולות רבות וחשובות נעשות מאחורי הקלעים בהסכמים וסיכומים שבעל פה וסביר מאוד להניח שבמישור הזה היתה פעילות חשובה של חברי כנסת רבים. (לצד פעילות סמויה גם במישור של קידום פעולות שליליות, כגון מתווה הכותל וכדו')

בנוסף, אין בדו"ח התייחסות לפעולות השרים במסגרת משרדי הממשלה, מה שמהווה נדבך נוסף במערכה על הצביון היהודי של המדינה.

עם זאת ניתן להצביע על מגמה מבורכת בה חברי הכנסת נוטלים אחריות ומטפלים בסוגיות מרכזיות לאורך זמן ארוך ובתבונה פוליטית ראויה להערכה.

דוגמה בולטת לכך היא החוק להובלת נפטרים בה הצליחו חברי הכנסת "להוציא את העוקץ" מהחוק ולא לאפשר להכריח את חילול השבת לנפטרים שנפטרו בשבת. למעשה רק החלק החיובי שבהצעה התקדם לחקיקה ואילו החלק הבעייתי הוסר. דוגמה נוספת היא ההתעקשות של ראשי הסיעות החרדיות להחזיר את הסמכות בעניין הסדרת המסחר בשבת בתל אביב לסמכותו של שר הפנים ובכך למנוע את הנסיונות לפרוץ את הסטטוס קוו ולהתיר בחוק את המסחר בשבת בתל אביב.

לעומת זאת עדיין חסרה היוזמה לחקיקה חיובית. גם במושב הקיץ של הכנסת אנו רואים כי למרות שבקואליציה הנוכחית ישנו רוב מובהק של חברי כנסת דתיים ומסורתיים - רובן הגדול של הצעות החוק בענייני דת ומדינה הן הצעות חוק בעייתיות שבאות לפגוע בצביון היהודי של המדינה.

אין ספק כי חוסר היוזמה האקטיבית של חקיקה ותיקוני חקיקה לחיזוק הצביון היהודי של המדינה, הוא ככל הנראה הסיבה שמאפשרת הפעלת לחצים אדירים על הממשלה ובסופו של דבר מביאה לכרסום מתמיד בצביונה היהודי של מדינת ישראל.

אנחנו במרכז ליב"ה נמשיך לעקוב אחרי הפעילות הפרלמנטרית בנושאי דת ומדינה, ונפעל לקידום הצעות חוק לחיזוק הצביון היהודי של המדינה.

מוגש ע"י

מחלקת המחקר של מרכז ליב"ה

מרכז ליב"ה - ליבה יהודית בציבוריות הישראלית

פועל לחיזוק צביונה היהודי של מדינת ישראל: בהסברה, בחקיקה ובפעולות ציבוריות.

למידע, לפעילות ולתרומות:

אתר: www.libayehudit.org דוא"ל: libayehudit@gmail.com טלפון: 050-5515573

להקמת סניף ליב"ה מקומי או לקבלת עדכון שבועי ניתן לפנות עפ"י הפרטים לעיל.